

ЕТНІЧНІ ПРОЦЕСИ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ У РАННЬОМУ СЕРЕДНЬОВІЧЧІ

Викладач – кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України
Прищепя Богдан Анатолійович

Кількість кредитів – 3

Семестр – 8-й

Анотація дисципліни

Навчальна дисципліна «Етнічні процеси на території України у ранньому середньовіччі» призначена для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» факультету історії, політології та міжнародних відносин Рівненського державного гуманітарного університету.

Зміст курсу орієнтований на забезпечення здобувачів освіти цілісною уявою про сучасні напрацювання вчених у вивченні етногенезу давніх слов'ян і сусідніх народів, витоків формування українського народу, розуміння необхідності комплексного підходу в ході досліджень етногенетичних процесів у середньовіччі із залученням даних археології, антропології, лінгвістики, генетики та інших наук і їх синтезу в рамках етнології.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процеси культурного та етнічного розвитку населення України у ранньому середньовіччі, етногенезу давніх слов'ян і сусідніх народів, витоків формування українського народу.

Мета курсу: формування у студентів цілісної системи уявлень про значення археологічних джерел у вивченні етногенетичних процесів, розуміння складних взаємодій різних культур, особливостей етнокультурного розвитку в період раннього середньовіччя, на ранньому етапі етногенезу українців. В хронологічних межах обсяг програмного матеріалу дисципліни «Вступ до археології» охоплює період від V ст. до XII ст.

Завдання курсу:

- поглибити знання студентів з археології та етнології, з методики досліджень етнічних процесів;
- ознайомити студентів із науковим доробком провідних українських та зарубіжних учених з проблем ранніх етапів етногенезу східнослов'янських народів;
- озброїти студентів науковими підходами до розв'язання питань етногенезу українців, білорусів та росіян, проблем міжетнічних відносин, які становлять важливу складову світогляду сучасної людини.

Очікувані результати навчання:

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна, подаються у відповідності до освітньо-професійної програми за спеціальністю 032 Історія та археологія, затвердженої рішенням вченої ради РДГУ від 30 травня 2019 р.

Згідно з вимогами стандарту вищої освіти дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей інтегральних, загальних та спеціальних (фахових).

Інтегральна компетентність передбачає здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі професійної діяльності та у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

(ЗК)

ЗК1 здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК2 навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

ЗК3 здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК5 володіння державною та, як найменш, однією з іноземних мов на рівні професійного і побутового спілкування.

ЗК6 здатність побудови стратегії аналітичного дослідження, довгострокових і середньострокових планів наукової діяльності;

ЗК7 уміння орієнтуватися в сучасних концепціях розвитку наукового пізнання, нових методиках і технологіях.

Спеціальні компетентності

(СК)

СК1 критичне усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами у минулому та сучасності;

СК2 реконструкція розвитку європейських народів на основі історичних джерел;

СК3 розуміння соціальних функцій історика, можливостей використання історії та зловживання історією;

СК4 уміння аналізувати різні види історичних джерел;

СК5 уміння працювати з матеріалами ЗМІ;

СК6 пошук археологічних об'єктів та їх польове обстеження;

СК7 фіксація, облік та первинна консервація археологічних знахідок;

СК8 встановлення причинно-наслідкових зв'язків у контексті розгортання історичного процесу.

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна

Знання

(Зн)

ЗН1 спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для системного мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи;

ЗН2 критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей;

ЗН4 ключові етапи у розвитку історичної науки;

ЗН6 методи польових археологічних досліджень пам'яток і камеральної обробки археологічних знахідок;

ЗН7 законодавча база України про охорону культурної та археологічної спадщини.

Уміння (Вм)

Вм1 провадити дослідницьку та/або інноваційну діяльність;

Вм2 розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/ недостатньої інформації та суперечливих вимог;

Вм3 використовувати понятійний апарат історичної науки;

Вм4 вести наукову дискусію і аргументовано відстоювати свою точку зору;

Вм5 знаходити, систематизувати та аналізувати історичні та археологічні джерела;

Вм6 проводити польові обстеження та робити науковий опис археологічних пам'яток і археологічних знахідок;

Вм7 визначати наукову цінність археологічної пам'ятки та готувати документацію для взяття її під охорону.

Вм8 опрацьовувати археологічні матеріали та готувати їх для передачі у фонди музею;

Комунікація

(Ком)

Ком1 зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

Автономія та відповідальність

(А і В)

А і В1 прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування;

А і В3 здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним.

Основна частина матеріалу, опанування яким передбачене у межах вивчення навчального курсу, пропонується Вашій увазі на сайті <http://www.itup.com.ua>.

Очні консультації за попередньою домовленістю з викладачем щовівторка з 12.45 до 14.05 (2 академічні години)

Он лайн консультації: за попередньою домовленістю з викладачем щопонеділка, з 18.00 до 20.00; щочетверга, з 18.00 до 20.00

E-mail викладача: archeol57@ukr.net